

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Кафедра теорії і методики мистецької освіти та диригентсько-хорової підготовки вчителя

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету мистецтв

 А.В. Соколова

« 16 » жовтня 2019 року

СИЛАБУС

Шифр і назва спеціальності	014 Середня освіта (Музичне мистецтво)
Назва освітньої програми	Музичне мистецтво в закладах освіти
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Цикл дисципліни	Природничо-математичної (фундаментальної) підготовки
Шифр за навчальним планом	1.2.1.12

Історія української музики

Загальна кількість годин – 90	кредитів – 3
з них аудиторних – 36/12	позааудиторних – 54/78

Курс і семестр вивчення – 4 курс, 7 семестр

Харків – 2019 рік

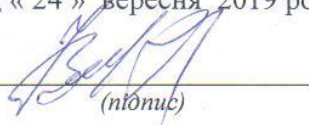
Силабус розроблений на підставі навчальної програми «Історія української музики» затвердженої на засіданні Вченої ради ХНПУ імені Г.С. Сковороди протокол № 6 від. « 29» серпня 2019 року

Розробник силабусу: Донченко Л.І., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики мистецької освіти та диригентсько-хорової підготовки вчителя

Силабус затверджений на засіданні кафедри теорії і методики мистецької освіти та диригентсько-хорової підготовки вчителя

Протокол № 3 від « 24 » вересня 2019 року

Завідувач кафедри

(підпис)

В.В. Фомін

(прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету мистецтв

Протокол № 2 від. « 8 » жовтня 2019 року

Голова

(підпис)

Васильєва О.В.

(прізвище та ініціали)

1. Інформація про викладачів навчальної дисципліни.

ПІБ викладача кафедри (повністю)	Донченко Любов Іванівна
Посада	Доцент кафедри теорії і методики мистецької освіти та диригентсько-хорової підготовки вчителя Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
Науковий ступінь	Кандидат педагогічних наук
Вчене звання	Доцент
Наукові інтереси	Історія, теорія та практика музично-естетичної підготовки дітей та студентів; історія, теорія та практика підготовки соціально-педагогічних кадрів; мистецька освіта: історія, теорія та практика
Навчальний корпус (адреса), № кабінету	Корпус на пров. Фанінському, 3, ауд. № 52
Контактна інформація: № телефону, E-mail	Тел. +38-068-532-19-60 dlubov56@gmail.com

2. Політика навчальної дисципліни.

Викладач забезпечує викладання дисципліни «Історія української музики» на високому науково-теоретичному та методичному рівні відповідно до освітньої програми; дотримується педагогічної етики, моралі, поважає гідність студентів; прищеплює їм любов до України, виховує в душі українського патріотизму і поваги до Конституції України та державних символів України. Викладач розвиває у студентів самостійність, ініціативу, творчі здібності; проявляє гуманізм, толерантність та повагу до студентів, їхніх ціннісних орієнтацій і переконань, політичних симпатій, релігійних уподобань, власної думки; враховує індивідуальні нахили та здібності студентів, рівень інтелектуального та загальнокультурного розвитку, специфіку курсу навчання і майбутньої спеціальності; використовує партнерство як форму стосунків між викладачем і студентами, співпрацює у розв'язанні питань навчання; морально підтримує і стимулює студентські ініціативи; створює рівноправне і справедливе освітнє середовище.

Здобувач вищої освіти не пропускає лекції та семінарські заняття, про відсутність за поважних причин доводить до відома викладача заздалегідь; здає й захищає самостійні роботи та завдання у визначені терміни (за роботу, яка подається на перевірку викладачеві пізніше встановленого терміну буде зніматися 0,5 балів); регулярно переглядає лекційний матеріал; системно і регулярно працює з навчальною і науковою літературою.

Обов'язковою є присутність студента на модульному та підсумковому контролях.

Здобувач успішно навчається, якщо послідовно набирає кредити, необхідні для здобуття бажаного ступеня. Для цього потрібно, щоб накопичувальний бал був не нижче, ніж 60 за всіма курсами протягом кожного семестру й не менш 60 з основних курсів. Якщо накопичувальний бал нижче 60 балів, здобувач вважається неуспішним і може бути відрахований відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С. Сковороди (у новій редакції)»

3. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни.

На вивчення навчальної дисципліни 1.2.1.12 Історія української музики відводиться 3 кредити.

Пререквізити (Prerequisite) – дисципліни, що містять знання, уміння і навички, необхідні для засвоєння дисципліни, що вивчається: *елементарна теорія музики і сольфеджіо, історія зарубіжної музики, теоретичні основи аналізу музичних форм, гармонія, основний музичний інструмент, постановка голосу, хорове диригування, хорознавство.*

Постреквізити (Postrequisite) – дисципліни, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, здобуті після закінчення вивчення певної дисципліни: *методика музичного виховання, педагогічна практика, музично-педагогічний практикум з дитячого музичного виконавства, хоровий клас, постановка голосу.*

Програма нормативної навчальної дисципліни Історія української музики складена відповідно до освітньої програми підготовки фахівців першого «бакалаврського» рівня вищої освіти, галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

4. Характеристика навчальної дисципліни.

Призначення навчальної дисципліни «Історія української музики» – вивчення становлення української музичної культури в історичній ретроспективі, основних напрямів розвитку вітчизняної музики та творчої спадщини її видатних представників.

Мета вивчення навчальної дисципліни «Історія української музики» – ознайомлення студентів зі специфікою української музики та особливостями її розвитку на тлі суспільно-історичних та культурних подій; формування у студентів навичок проектування власної роботи з дітьми та молоддю на основі ґрунтовної історико-теоретичної підготовки; розвиток конкурентоспроможного фахівця, здатного до постійного самовдосконалення, виховання любові до професії педагога-музиканта, формування національної самосвідомості студентів.

Завдання вивчення навчальної дисципліни «Історія української музики» – формування фахових компетентностей вчителя музичного мистецтва; забезпечення професійної готовності майбутніх фахівців до узагальнення сучасних концепцій вітчизняної музичної культури та доцільного їх використання в музично-педагогічній, художньо-творчій та музично-виконавській практиці; розвиток умінь самовдосконалення та самоорганізації творчого потенціалу; формування ціннісного ставлення до вітчизняної музичної культури, національних музично-культурних традицій.

Програмні результати навчання за дисципліною «Історія української музики»:

Сформовані компетентності	Результати навчання за дисципліною	Методи оцінювання	Методи навчання
Здатність застосовувати та використовувати професійно-профільовані знання і навички в навчальній та виховній роботі з дітьми та молоддю. Здатність до утверд-	Знати: особливості кожного історичного етапу розвитку українського музичного мистецтва у зв'язку із соціальними, ідейними та естетичними концепціями; творчі біографії та музичний матеріал найбільш видатних вітчизняних компо-	Оцінювання викладачем, програмоване оцінювання, взаємоперевірка, самооцінка, колективне оцінювання.	Основні форми організації навчальної діяльності: лекційні та семінарські заняття, а також організація та контроль самостійної й індивідуальної роботи. Методи організації і проведен-

<p>ження національних і гуманістичних ідеалів, демократичних цінностей і культурних традицій України, зокрема українського козацтва.</p>	<p>зиторів; методи дослідження музичної діяльності персоналій; спеціальну літературу у сфері професійної діяльності; теоретичні основи музичного мистецтва та особливості національних культурних традицій</p>		<p>ня навчально-пізнавальної діяльності: –словесні (бесіда, розповідь, пояснення, діалог), наочні (слуховий аналіз музичного твору, демонстрація відеоматеріалів), практичні (практична робота; підготовка та виступ з есе, присвяченим творчості композитора, порівняльний аналіз та співставлення шляхів розвитку певних жанрів у світовій та українській музиці); У процесі проведення лекційних та семінарських занять застосовуються наступні методи навчання: дедуктивний, індуктивний, аудіо-візуалізації, контрасту, проблемний, пояснювально-ілюстративний, репродуктивний та ін.</p>
<p>Здатність до перенесення системи фахових знань у площину навчального предмету «мистецтво» та «музичне мистецтво», структурування навчального матеріалу, проектування та організації власної діяльності.</p> <p>Здатність застосовувати елементи дослідницького пошуку (анотації до музичних творів, аналіз, розробка питань для анкетування, тестування) з метою підвищення ефективності мистецько-педагогічної діяльності.</p>	<p>Вміти: визначати мету музично-педагогічної роботи та шляхи її досягнення; працювати з науково-теоретичними та інформаційно-методичними джерелами, узагальнювати та застосовувати знання і вміння у своїй практичній діяльності; здійснювати художньо-педагогічний аналіз музичних творів; класифікувати музику за сутнісними ознаками її поділу на жанри, форми, види, типи, категорії; обґрунтовувати власну думку щодо дискусійних проблем інтерпретації музичного твору; визначати внесок провідних вітчизняних композито-</p>	<p>Описові, кількісні та комбіновані методи: при описових методах оцінка подається в текстовій формі, при кількісних і комбінованих використовуються шкали оцінок, які дають змогу кількісно виміряти різні рівні виконання робіт.</p>	<p>Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: – методи стимулювання інтересу до навчання – навчальні дискусії, створення ситуації пізнавальної новизни, створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), емоційний вплив викладача, заохочення навчальної діяльності; – методи</p>

<p>Здатність відчувати і демонструвати емоційну чутливість, рефлексію, ціннісне ставлення до творів мистецтва, здійснювати активне сприймання, запам'ятовування, збереження, відтворення і художньо-педагогічне трактування змісту і смислу творів музичного мистецтва.</p>	<p>рів в українську та світову музичну культуру; розрізняти музичний матеріал на слух.</p> <p>Визнавати, дотримуватися та репрезентувати в музично-педагогічній та творчій діяльності загально-людські принципи та норми життєдіяльності людини, суспільства, держави, впроваджувати в навчально-освітню діяльність кращі патріотичні традиції українського народу та козацтва слобідського краю.</p>	<p>стимулювання обов'язку і відповідальності – роз'яснення значимості учіння, мети навчального предмета, пред'явлення навчальних вимог до вивчення предмета.</p>
---	---	--

5. Зміст навчальної дисципліни.

Модуль 1. Музичне мистецтво українського народу до XIX століття.

Тема 1.1. Розвиток музики до XIV століття.

Музична культура східних слов'ян. Формування циклів землеробських календарних пісень. Зародження старовинних типів родинно-побутових пісень. Різноманітний інструментарій слов'ян. Формування музичної культури Київської Русі у другій половині X ст. Музичний побут княжого двору. Скоморохи – народні професіонали-актори. Музичні інструменти. Виникнення билинного епосу в X – XI століттях. Православна християнська церковна музика. Введення системи запису музики («знаменна» чи «крюкова» нотація).

Тема 1.2. Українська музична культура XIV – I половини XVIII століття.

Формування української народності. Соціальна та релігійна боротьба українського народу. Розвиток музичного фольклору, виникнення українських дум та історичних пісень. Братські школи як перші осередки музичної освіти. Церковна музика, її реформа. Реформа системи нотації. Партесний концерт. М.П. Дилецький та його праця «Грамматика пения мусикийского». Зародження світської музики. Кант. Розвиток світської сольної пісні з інструментальним супроводом. Музичні цехи. Зародження українського музичного театру. Народний музичний ляльковий театр «Вертеп». Шкільний театр.

Розвиток музичної освіти. Музика в Київському колегіумі – Академії. Глухівська співацька школа.

Тема 1.3. Музичне мистецтво України у другій половині XVIII – першій половині XIX століття.

Відображення в музичному мистецтві громадсько-політичних процесів. Мотиви антикріпосницької боротьби у фольклорі. Поява друкованих збірників із записами й гармонізаціями народних пісень.

Музична діяльність Г.С. Сковороди. Розвиток пісні-романсу, його зв'язок з українською поезією, з творчістю Т.Г. Шевченка. Напівфольклорна і авторська лінії розвитку жанру пісні-романсу.

Виникнення нових форм хорової музики. Хорові концерти. Музика в поміщицьких маєтках. Музика великих міст. Музична освіта.

Д. Бортнянський, М. Березовський, А. Ведель та їх внесок в українську камерно-інструментальну, оперну й симфонічну музику кінця XVIII ст. Розквіт камерно-інструментальних жанрів у I половині XIX ст. Становлення вітчизняного симфонізму у творах Е. Ванжури та Симфонії невідомого автора I половини XIX ст. Подальший розвиток

театру в кінці XVIII ст. та першій половині XIX ст. Поява перших п'єс із музикою І. Котляревського, Г. Квітки-Основ'яненка та інших. «Наталка Полтавка» І. Котляревського.

Модуль 2. Українська музична культура XIX – початку XXI століття.

Тема 2.1. Українська музична культура XIX – початку XX століття.

Розвиток української музичної культури у II половині XIX ст. в умовах боротьби проти соціального і національного гноблення народу. Посилення національного гніту в період реакції 1900-1910 років. Розкриття соціально-загострених тем у творчості М. Лисенка, К. Стеценка, С. Людкевича, Я. Степового, М. Леонтовича. Активізація діяльності музичних гуртків, поширення хорового руху. Розвиток українського демократичного театру, музичної освіти, фольклористики.

Становлення в II половині XIX ст. класичної української національної композиторської школи. Формування української опери. Перші класичні зразки оперного жанру: опера С. Гулака-Артемівського «Запорожець за Дунаєм», опери М. Лисенка «Наталка Полтавка», «Тарас Бульба». Дитячі опери М. Лисенка, К. Стеценка.

Розвиток традицій української симфонічної музики в симфоніях М. Калачевського, В. Сокальського.

Провідна роль хорової творчості в формуванні української національної музичної класики. Хорова творчість М. Лисенка. Новаторська творчість М. Леонтовича в жанрі обробки народної пісні. Втілення суспільно-важливих тем в хорових творах К. Стеценка.

Романси М. Лисенка як відправний пункт у подальшій еволюції камерно-вокальної культури, різноманітність образного змісту, жанрові різновиди. Розвиток романсу в творчості К. Стеценка, Я. Степового.

Корифеї галицької музики – М. Вербицький та І. Лаврівський. Розвиток традицій корифеїв у творчості С. Воробкевича та В. Матюка. Різноманітна образно-тематична проблематика хорових композицій, важлива роль суспільно-громадянських тем. Пошук узгодження народних засад і європейських форм у творчості Д. Січинського та О. Нижанківського. Демократична й реалістична спрямованість творчої спадщини Д. Січинського.

Тема 2.2. Музична культура України першої половини XX століття.

Високий рівень суперечностей суспільно-історичного розвитку України після революції. Вплив складних суспільних процесів на розвиток музичного мистецтва. Організація музичної освіти. Створення ряду видатних хорових колективів, зокрема Державного українського народного хору під керівництвом Г. Верьовки, відкриття оперних та музичних театрів у різних містах України, Української державної філармонії. Зростання масової музичної самодіяльності. Відкриття та розвиток творчих спілок композиторів.

30-ті рр. XX ст. – наступ радянської влади на суспільну свідомість українського народу. Впровадження сталінської моделі соціалізму засобами насильства, голодомору, репресій, великодержавного тиску, боротьби з релігією. Негативний вплив радянської ідеології на розвиток української музичної культури. Масова ліквідація аматорських та професійних хорових колективів.

Внесок композиторів Галичини до хорової галузі української музики (твори С. Людкевича, Б. Лятошинського, В. Барвінського). Розвиток музичної культури на західноукраїнських землях після приєднання до радянської України.

Побудова музичного життя в Україні в період Великої Вітчизняної війни. Пісня як провідний жанр цього періоду. Ідея єднання народів у боротьбі проти фашизму в ряді хорових та вокально-симфонічних творів. Зростання інтересу композиторів до свого національного фольклору.

Тема 2.3. Музичне мистецтво України другої половини XX – поч. XXI ст.

Розвиток музичної культури після закінчення війни. Поновлення практики адміністративно-командного втручання. Відновлення діяльності концертних організацій, навчальних закладів.

Досягнення українських композиторів в різних жанрах музичної творчості: в обробках

народних пісень Л. Ревуцького, М. Вериківського, М. Коляди, Г Верьовки, хорах Б. Лятошинського, в кантаті-поємі Л. Ревуцького «Хустина», в кантаті С. Людкевича «Заповіт», кантаті-симфонії А. Штогаренка «Україно моя». Видатні досягнення українських композиторів в симфонічній музиці Л. Ревуцького, Б. Лятошинського, В. Косенка, Г. Майбороди, С. Людкевича. Камерно-інструментальна творчість Б. Лятошинського, Л. Ревуцького, В. Косенка.

Втілення героїко-патріотичної теми в операх Б. Лятошинського, Г. Майбороди, К. Данькевича. Лірико-психологічна музична драма М. Вериківського «Наймичка». Лірико-філософське осмислення дійсності в опері-феєрії В. Кирейка «Лісова пісня». Втілення соціально-загостреної тематики в балеті К. Данькевича «Лілея». Фольклорна основа балетів «Тіні забутих предків» В. Кирейка та «Хустка Довбуша» А. Кос-Анатольського.

60 – 80-ті роки – новий етап розбудови музичного життя України. Діяльність композиторів старшого покоління. Нова генерація композиторів 60-х років (В. Бібік, В. Буєвський, Л. Грабовський, В. Губаренко, Л. Дичко, Ю. Іщенко, І. Карабиць, Л. Колодуб, В. Сильвестров, М. Скорик, Є. Станкович). Прояви негативних тенденцій в мистецькому житті України: догматизм, неприйняття новаторських пошуків композиторів-шестидесятників.

Переосмислення й активізація розвитку української музичної культури в кінці 80-х на початку 90-х років у добу становлення державної незалежності України. Досягнення в галузі композиторської творчості.

Відбиття загальних художніх тенденцій та стильових течій другої половини ХХ ст. (неоромантизму, неофольклоризму, неокласицизму, полістилістики) у творчості українських композиторів. «Нова фольклорна хвиля» у творах М. Скорика, Л. Дичко, Л. Грабовського, Л. Колодуба, Є. Станковича. Неокласична хвиля у творчості українських композиторів. Полістилістика у творчості В. Сильвестрова, Є. Станковича, Л. Колодуба, В. Буєвського, Я. Губанова тощо.

Розподіл годин/тем за видами занять

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма						Заочна форма				
	усього	у тому числі					усього	у тому числі			
аудитор		лекції	практич	лаборат	самост.р.	лекції		Практ.	лаборат	самост.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Модуль 1											
Змістовий модуль 1. Музичне мистецтво українського народу до XIX ст.											
Тема 1.1. Розвиток музики до XIV століття.	10	4	2	2		6	34	2	2		10
Тема 1.2. Українська музична культура XIV – I половини XVIII століття.	10	4	2	2		6					10
Тема 1.3. Музичне мистецтво України у другій половині XVIII – першій половині	10	4	2	2		6					10

XIX століття.											
Разом за змістовим модулем 1.	30	12	6	6		18	34	2	2		30
Змістовий модуль 2. Українська музична культура XIX – початку XXI століття.											
Тема 2.1. Українська музична культура XIX – початку XX століття.	22	10	4	6		12	16	2	2		14
Тема 2.2. Музична культура України в першій половині XX століття.	16	4	2	2		12	18	2			16
Тема 2.3. Музичне мистецтво України в другій половині XX – на початку XXI ст.	22	10	4	6		12	20	2			18
Разом за змістовим модулем 2	60	24	10	14		36	56	6	4		48
Усього годин	90	36	16	20		54	90	8	4		78

Тематичний план лекцій

№ з/п	Назва теми лекції	Кількість годин		Форма проведення	Завдання для студентів до лекції
1.1.	Розвиток музики до XIV століття.	2	2	Оглядова	Підготувати конспект лекцій та відповіді на питання
1.2.	Українська музична культура XIV – I половини XVIII століття	2		Оглядова	Підготувати конспект лекцій та відповіді на питання
1.3.	Музичне мистецтво України у другій половині XVIII – першій половині XIX століття.	2	2	Оглядова	Підготувати конспект лекцій та відповіді на питання
2.1.	Українська музична культура XIX – початку XX століття (Друга половина XIX століття)	2		Оглядова	Підготувати конспект лекцій та відповіді на питання
2.1.	Українська музична культура XIX – початку XX століття (Початок XX століття)	2	2	Оглядова	Підготувати конспект лекцій та відповіді на питання
2.2.	Музична культура України першої половини XX століття	2		Оглядова	Підготувати конспект лекцій та відповіді на питання
2.3.	Музичне мистецтво України другої половини XX – поч. XXI ст. (Період 50-80 рр.)	2	2	Оглядова	Підготувати конспект лекцій та відповіді на питання
2.3	Музичне мистецтво України другої половини XX – поч. XXI ст. (Період 1990-2018 рр.)	2		Оглядова	Підготувати конспект лекцій та відповіді на питання
Разом:		16	8		

Тематичний план семінарських/практичних занять

№ з/п	Назва теми заняття	Кількість годин		Форма проведення	Завдання для студентів до заняття
1.1.	Розвиток музики до XIV століття.	2	2	Обговорення, повідомлення	Опрацювати джерела літератури та виконати завдання (доповідь, реферат)
1.2.	Українська музична культура XIV – I половини XVIII століття	2		Обговорення, повідомлення	Опрацювати джерела літератури та виконати завдання (доповідь, реферат)
1.3.	Музичне мистецтво України у другій половині XVIII – першій половині XIX століття.	2		Обговорення, повідомлення	Опрацювати джерела літератури та виконати завдання (слухання музичних творів, доповіді)
2.1.	Українська музична культура XIX – початку XX століття (Друга половина XIX століття)	6	2	Обговорення, повідомлення	Опрацювати джерела літератури та виконати завдання (слухання музичних творів, доповідь)
2.1.	Українська музична культура XIX – початку XX століття (Початок XX століття)			Обговорення, повідомлення	Опрацювати джерела літератури та виконати завдання (слухання музичних творів, доповідь)
2.2.	Музична культура України першої половини XX століття.	2		Обговорення, повідомлення	Опрацювати джерела літератури та виконати завдання (слухання музичних творів, доповідь)
2.3.	Музичне мистецтво України другої половини XX – поч. XXI ст. (Період 50-80 рр.)	6		Обговорення, повідомлення	Опрацювати джерела літератури та виконати завдання (слухання музичних творів, доповідь)
2.3.	Музичне мистецтво України другої половини XX – поч. XXI ст. (Період 1990-2018 рр.)			Обговорення, повідомлення	Опрацювати джерела літератури та виконати завдання (слухання музичних творів, доповідь)
Разом:		20	4		

6. Контроль і оцінка результатів навчання.

6.1. Види контролю.

Тематичний, модульний, семестровий.

Розрахунок рейтингових балів за видами контролю

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього
1.	Відвідування практичних занять	1	10	10
2.	Робота на практичних заняттях	1	10	10
3.	Модульна контрольна робота	10	1	10
4.	Самостійна робота	1	1	20
5.	Індивідуальна навчально-дослідницька робота	10	1	10
6.	Іспит			40
Загалом:				100

6.2. Форми контролю.

Усне опитування (індивідуальне, фронтальне), співбесіда, музична вікторина, тестові завдання.

6.3. Критерії оцінювання знань студентів.

Критерії: самостійна підготовка до публічного виступу на семінарських заняттях з повідомленням, оригінальність та нестандартність добору та демонстрації матеріалу для практичних занять, його науково-педагогічна значущість. Написання рефератів і їх захист показує самостійність мислення студентів, їх здатність до аналізу і узагальнень. Вважається доцільним ведення студентами робочого конспекту, який повинен містити розгорнутий або тезисний огляд питань, що віднесені для самостійного опрацювання, а також визначення ключових понять і термінів.

Шкала виставлення оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Самостійна робота.

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
1.1	Розвиток музики до XIV століття.	6	10
1.2	Українська музична культура XIV – I половини XVIII століття.	6	10
1.3	Музичне мистецтво України у другій половині XVIII – першій половині	6	10
2.1	Українська музична культура XIX – початку XX століття.	12	14
2.2	Музична культура України в першій половині XX століття.	12	16
2.3	Музичне мистецтво України в другій половині XX – на початку XXI ст.	12	18
Разом		54	78

Зміст самостійної роботи студента і методичні вказівки щодо її виконання:

1. Поглиблене вивчення питань тем за методичними вказівками викладача.
2. Систематичне опрацювання лекційного матеріалу, запропонованої основної та додаткової літератури з питань курсу.
3. Систематична підготовка до семінарських занять відповідно до запропонованих планів їх проведення (переліку питань). Підготовка коротких повідомлень з питань, що стосуються розвитку певних жанрів, особливостей їх втілення в творчості окремих композиторів

(наприклад, «Українські народні інструменти», «Поетичні та музичні особливості дум», «Хорова творчість К. Стеценка», «Оперна творчість В. Губаренка», «Розвиток українського балету в другій половині ХХ століття» тощо)

4. Самостійна підготовка до модульного контролю та заліку.

У процесі підготовки за темами (питаннями) курсу, що віднесені для самостійного опрацювання, студентам слід звернути особливу увагу на засвоєння зазначених ключових моментів розвитку українського музичного мистецтва на певному етапі, на особливості становлення й розвитку музичної освіти та виховання. Студент повинен орієнтуватися в творчості композиторів, мистецтво яких вивчається, знати їх основні та визначні твори, пояснити схильність композитора до творчості в певних жанрах. обов'язковим вважається ведення студентами робочого конспекту, який повинен містити розгорнутий або тезисний огляд питань, що віднесені для самостійного опрацювання, а також визначення ключових моментів та понять, музичний словник тощо.

У процесі вивчення курсу для поточного контролю самостійної роботи студентів денної форми навчання та якості засвоєння ними матеріалу викладач використовує:

- опитування студентів під час семінарських занять, перевірку робочих конспектів;
- співбесіди за творчістю композиторів, що вивчаються;
- залучення студентів до дискусії з теми семінарського заняття з наступною оцінкою ініціативи та здатності до аналізу дискусійних питань;
- музичну вікторину з метою перевірки знання творчого спадку композиторів;
- проведення поточного тестування та модульного контролю.

Самостійна робота студентів заочної форми навчання передбачає самостійне вивчення окремих питань тем за методичними вказівками викладача. Студент повинен опрацювати необхідний обсяг навчальної літератури та орієнтуватися в особливостях основних етапів розвитку української музичної культури.

Тематичний план самостійних робіт студента

№ з/п	Назва теми/розділу	Форми роботи	Оціночні форми	Графік консультацій
1.1.	Прадавня культура України: дохристиянські вірування та витоки музичного мистецтва	Реконструктивна	Усне опитування (індивідуальне, фронтальне)	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
1.1.	Музичне культура Київської Русі: народна музика, православна християнська церковна музика	Реконструктивна	Співбесіда	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
1.2.	Зародження українського музичного театру. Вертеп. Шкільна драма.	Реконструктивна	Співбесіда	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
1.2	М.П. Дилецький та його праця «Грамматика пеня мусикийского».	Дослідницька	Співбесіда	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді

1.3.	Музика міст. Музична освіта. Перші п'єси з музикою І. Котляревського, Г. Квітки-Основ'яненка	Дослідницька	Співбесіда, елементи музичної вікторини	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
1.3	Становлення вітчизняного симфонізму.	Дослідницька	Співбесіда, музична вікторина	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
1.3	Творчість Д. Бортнянського, М. Березовського та А. Веделя.	Дослідницька	Співбесіда, елементи музичної вікторини	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
2.1	Формування української опери: оперна творчість С. Гулака-Артемівського, М. Лисенка, К. Стеценка	Дослідницька	Співбесіда, музична вікторина	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
2.1	Українська симфонія: М. Калачевський, В.Сокальський	Дослідницька	Співбесіда, музична вікторина	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
2.1	Хорова творчість М. Лисенка, К. Стеценка, М. Леонтовича. Обробки народних пісень.	Дослідницька	Співбесіда, музична вікторина	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
2.1	Камерно-вокальна творчість українських композиторів Я. Степового, М. Лисенка, К. Стеценка	Дослідницька	Співбесіда, музична вікторина	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
2.1	Творчість композиторів галицької школи: М. Вербицького, І. Лаврівського, С. Воробкевича, В. Матюка, Д. Січинського та О. Нижанківського	Дослідницька	Співбесіда, музична вікторина	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
2.2	Організація музичної освіти та музично-громадського життя після революції. Творчість Л. Ревуцького, В. Косенка	Дослідницька	Співбесіда, музична вікторина	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
2.2.	Особливості культури і композиторської творчості України в період Другої світової війни	Дослідницька	Співбесіда	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на

				інформаційному стенді
2.2	Творчість композиторів Галичини: Б. Лятошинського, С. Людкевича, В. Барвінського	Дослідницька	Співбесіда, музична вікторина	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
2.3.	Обробки народних пісень та хорові твори Л. Ревуцького, М. Вериківського, М. Коляди, Г. Верьовки, А. Штогаренка	Дослідницька	Співбесіда, музична вікторина	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
2.3	Симфонічна та камерно-інструментальна музика (Л. Ревуцький, Б. Лятошинський, С. Людкевич, В. Косенко)	Дослідницька	Співбесіда, музична вікторина	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
2.3	Опера та балет в Україні в другі половині ХХ ст.	Дослідницька	Співбесіда, музична вікторина	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
2.3	Нова генерація композиторів 60-80-х рр.: В. Бібік, Л. Грабовський, В. Губаренко, Л. Дичко, Ю. Іщенко, І. Карабиць, Л. Колодуб, В. Сильвестров, М. Скорик, Є. Станкович	Дослідницька	Співбесіда, музична вікторина	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді
2.3	Музичне мистецтво України на початку ХХІ ст.: символізм, авангардизм, стильове розмаїття творчих пошуків.	Дослідницька	Співбесіда, музична вікторина	Відповідно до індивідуального розкладу занять, що розміщений на інформаційному стенді

Теми рефератів

1. Феномен українського бароко
2. Художня творчість М. Березовського, Д. Бортнянського в жанрах оперної, інструментальної та симфонічної музики.
3. Дитячі опери М. Лисенка.
4. Музика для дітей К. Стеценка.
5. Новаторство М. Леонтовича в обробках народних пісень.
6. Українська фольклористика.
7. Твори для дітей В. Косенка.
8. Традиції й новації в музичній творчості В. Губаренка та В. Сильвестрова.
9. Синтез «старого й нового» в музичному мистецтві М. Скорика та Л. Дичко.
10. «Нова фольклорна хвиля» у творах М. Скорика, Є. Станковича.
11. Пісенна лірика В. Івасюка.
12. Театральна та кіномузика М. Скорика.
13. Композитори Харківської школи.

14. Творчість композиторів української діаспори.
15. Сьогодення української естради.

Питання до екзамену з дисципліни «Історія української музики»

1. Музична культура Київської Русі.
2. Народнопісенна творчість, розвиток її основних жанрів.
3. Старовинні українські календарні пісні, їх розвиток.
4. Родинно-побутові пісні, їх розвиток.
5. Епічні жанри в українській народній творчості.
6. Розвиток музичної грамотності. Братські школи.
7. Церковна музика, її реформа.
8. Партесний спів, партесний концерт.
9. Пісенні жанри в міському побуті. Канти. Сольна пісня з інструментальним супроводом.
10. Народний музичний ляльковий театр „Вертеп”.
11. Шкільний театр.
12. Розвиток музичної освіти в XVII – XVIII столітті. Київська академія. Глухівська музична школа.
13. Українська народнопісенна творчість другої половини XVIII – середини XIX століття.
14. Пісенні збірки кінця XVIII – середини XIX століття.
15. Музична діяльність Г.С. Сковороди.
16. Пісня-романс XIX століття.
17. Інструментальна музика XVIII – першої половини XIX століття.
18. Музичний театр в кінці XVIII – першій половині XIX століття.
19. Музична освіта в другій половині XVIII – першій половині XIX століття.
20. Українська музична культура XIX століття.
21. Український оперний театр XIX століття.
22. Музична культура України II половини XIX – початку XX століття.
23. Розвиток української опери у XX столітті.
24. Хорова та вокально-симфонічна музика I половини XX століття.
25. Симфонічна творчість українських композиторів I половини XX століття.
26. Камерно-вокальна музика I половини XX століття.
27. Загальні тенденції розвитку музичної культури в II половині XX століття.
28. Творчість М.Березовського, А.Ведедя, Д.Бортнянського.
29. Творчість С.Гулака-Артемівського
30. Творчість П.Сокальського
31. Творчість П.Ніщинського
32. М.В.Лисенко – основоположник української класичної музики.
33. Оперна творчість М.Лисенка
34. М.Лисенко. Обробки народних пісень.
35. М.Лисенко. Хорова творчість та солоспіви.
36. Творчість М.Калачевського.
37. Корифеї галицької музики М.Вербицький та І.Лаврівський
38. Творчість М.Леонтовича
39. Творчість К.Стеценка
40. Творчість Я.Степового
41. Творчість Л.Ревуцького
42. Вокально-симфонічна творчість С.Людкевича
43. Творчість Б.Лятошинського
44. Творчість В.Косенка
45. Симфонічна творчість М.Скорика

46. Творчість В. Губаренка
47. Творчість Л. Дичко
48. Творчість І. Карабиця.
49. Творчість В. Сильвестрова.
50. Творчість Є. Станковича.

Твори для аналізу.

1. Г.С. Сковорода. Пісні «Стоїть явір над водою», «Ой ти, пташко жовтобока».
2. М. М. Калачевський. «Українська симфонія».
3. С.С. Гулак-Артемівський. Опера «Запорожець за Дунаєм».
4. П.І. Ніщинський. «Вечорниці» - картина з народного життя
5. М.В. Лисенко. Друга рапсодія (Думка-шумка).
6. М.В. Лисенко. Кантата «Радуйся, ниво неполітая». Хори «Вічний революціонер», «Молитва за Україну».
7. М.В. Лисенко. Романси « Ой одна я, одна», «Безмежнеє поле».
8. М.В. Лисенко. Опера «Тарас Бульба».
9. Я.С. Степовий. Солоспіви «Слово», «Досить невільня думка».
10. Симфонія невідомого автора початку ХІХ ст.
11. М.М. Вербицький. «Ще не вмерла України»
12. М. Д. Леонтович. Хорові обробки українських пісень «Щедрик», «Пряля», «Козака несуть», «Дударик», «Над річкою бережком».
13. В.С. Косенко 24 дитячі п'єси для фортепіано.
14. В.С. Косенко Героїчна увертюра.
15. К.Г. Стеценко. Хорові твори «Прометей», «То була тихая ніч».
16. Б.Я. Лятошинський. Симфонічна балада «Гражина».
17. М.М. Скорик. Карпатський концерт.
18. Л. Дичко Кантата «Чотири пори року»
19. Є.Ф. Станкович. Камерна симфонія №3.
20. Л.О. Грабовський. Симфонічні фрески.
21. В.В. Сильвестров. Симфонія №2.
22. С.П. Людкевич. Кантата-симфонія «Кавказ».

8. Список основної та додаткової літератури.

9.1. Основна література

1. Архімович Л., Каришева Т., Шеффер Т., Шреєр-Ткаченко О. Нариси з історії української музики: В 2-х т. К., 1964.
2. Історія української музики. Т.1. К.,1987; Т.2. К.,1989; Т.3. К., 1990; Т.4. К.,1992.
3. Іваницький А. Українська народна музична творчість: Навч. посібник. К.: Наук. думка, 1990.
4. Кияновська Л. Українська музична культура: навч. посіб. /Л. Кияновська. Тернопіль, 2000.
5. Корній Л. Історія української музики. Ч.1. (від найдавніших часів до середини ХVІІІ ст.). /Л. Корній. Київ-Харків-Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коць, 1996. 314 с.
6. Л. Корній. Історія української музики. Ч.2. /Л. Корній. К.; Харків; Нью-Йорк: М. П. Коць, 1998. 244 с.
7. Корній Л. Історія української музики: підручник для вищих муз. навч. закл. у 3 ч. /Лідія Корній. Ч. 3: ХІХ століття. К.; Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коць, 2001. 478 с.
8. Шреєр-Ткаченко О. Історія української музики. К.: «Музична Україна», 1980. 198с.

8.2. Додаткова література

1. Архімович Л., Гордійчук М. Микола Віталійович Лисенко. Життя і творчість. Вид. 2-е, доп. / Л. Архімович, М. Гордійчук. К., 1992.
2. Булат Т. Український романс. К., 1979.
3. Загайкевич М. Музичне життя Західної України другої половини ХІХ ст. К., 1960.
4. Іваницький А.І. Українська музична фольклористика (методологія і методика): Навч. посібник. К.: Заповіт, 1997.
5. Козицький П. Спів і музика в Київській Академії за 300 років її існування. К., 1971.
6. Козицький П. Тарас Шевченко і музична культура. К., 1952.
7. Корній Л. Українська шкільна драма і духовна музика ХУІІ – першої половини ХУІІІ ст. К., 1991.
8. Кудрик Б. Огляд історії української церковної музики. Львів, 1995.
9. Сучасна українська музика. Зб. статей. К., 1965.
10. Українська музика. Зб. статей. К., 1972.

Інтернет-ресурси

1. <http://www.wdl.org/ru/> — Світова цифрова бібліотека.
2. <http://www.europeana.eu/portal> — Європейська цифрова бібліотека.
3. <http://elib.nplu.org/collection.html?id=33> – Національна парламентська бібліотека України.
4. <http://www.ukrbook.net> – Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова».
5. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.
6. <http://korolenko.kharkov.com> – Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка.
7. <http://www.twirpx.com/files/art/music> – Музичне мистецтво-все для студента.
8. <http://pidruchniki.ws/>- Бібліотека українських підручників.